

Z HISTORII PROKURATURY

Ppłk aud. Władysław Marcei Bukietyński podprokurator przy Sądzie Okręgowym nr IX w Brześciu nad Bugiem

Władysław Marcei Bukietyński urodził się 18 czerwca 1889 r. w Przemyślu, woj. lwowskie, w rodzinie wyznania rzymskokatolickiego. Był synem Ignacego i Stefanii z Piotrowskich. W dzieciństwie mieszkał z rodzicami w Samborze, przy ul. Kościuszki 6 (obecnie Ukraina). Był żonaty z Matyldą Zofią Schlichtinger, z którą miał syna Władysława Zygmunta urodzonego w Brześciu w dniu 23 lipca 1928 r., który był profesorem, kierownikiem katedry Badań Operacyjnych, dziekanem Wydziału Zarządzania i Informatyki, prorektorem do Spraw Rozwoju i Współpracy

z Zagranicą Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu i córkę Krystynę Małgorzatę urodzoną w Brześciu w dniu 16 grudnia 1934 r.

Edukacja

W Przemyślu w latach 1895–1907 uczęszczał do szkoły ludowej, a następnie do gimnazjum, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. Po maturze studiował prawo na Wydziale Prawa i Umiejętności Politycznych Uniwersytetu im. Króla Jana Kazimierza we Lwowie. Podczas studiów utrzymywał się z udzielania korepetycji. Pierwszy z egzaminów państwowych: prawno-historyczny zdał 29 października 1909 r. z wynikiem dobrym z odznaczeniem z prawa rzymskiego. Z uwagi na trudną sytuację materialną rodziców zmuszony był do udzielania im pomocy, co stało na przeszkodzie właściwemu przygotowaniu się do kolejnych egzaminów i skutkowało przerwaniem studiów.

Służba wojskowa w okresie I wojny światowej i po odzyskaniu przez Polskę niepodległości

W 1911 r. został wcielony do wojska. Złożył wniosek o przydzielenie do jednostki w Wiedniu, celem opanowania biegłości w posługiwaniu się językiem niemieckim, który jako prawnikowi był niezbędny. W okresie od 1 października 1912 r. do 30 września 1913 r. odbywał jednoroczną służbę wojskową w 1. Pułku Strzelców austriackich w Wiedniu. Zdał egzamin na oficera rezerwy w Bruck nad Litawą. Po zakończeniu rocznej służby wrócił na studia, uzyskując w dniu 25 maja 1914 r. wynik dobry z egzaminu sądowego. Władysław Bukietyński po raz kolejny został zmuszony do przerwania studiów prawniczych z uwagi na mobilizację w dniu 2 sierpnia 1914 r. do armii austriackiej. W dniu 4 sierpnia 1914 r. uzyskał stopień chorążego. Następnie 3 listopada 1914 r. wyruszył z III. batalionem 1. Pułku na front rosyjski, na który przybył w czasie walk nad Sanem. Brał udział w odwrocie wojsk austriackich aż po Kraków, który był zagrożony wówczas przez wojska rosyjskie. Pod koniec 1914 r. wraz ze swoim pułkiem został skierowany w okolice Kasiny Wielkiej, gdzie 10 grudnia 1914 r., w okolicach Rajbrotu, podczas walki został wzięty do niewoli rosyjskiej. Internowany najpierw w Pokrowie (Gubernia Władymirska), następnie przeniesiony do obozu dla jeńców w Jelcu (Gubernia Orłowska). Oswobodzony z niewoli w wyniku wymiany chorych jeńców, jako inwalida wojenny, powrócił do Austrii w dniu 29 maja 1918 r. Wówczas otrzymał promocję oficerską na stopień podporucznika. Po odzyskaniu wolności i służbie w batalionie 1. pułku w Wiedniu 3 październi-

ka 1918 r. został wysłany na front włoski, skąd odkomenderowano go do Fraelacco na kurs wyszkolenia oficerów 6. armii austriackiej we Włoszech. Z końcem października kurs został rozwiązany, a Władysław Bukietyński udał się do rodziny do Sambora. Dzień po przyjeździe, tj. 5 listopada 1918 r. z uwagi na działania wojsk ukraińskich zmuszony został do ukrywania się, aż do momentu zajęcia Małopolski Wschodniej przez oddziały wojska polskiego, tj. do 19 maja 1919 r. Wówczas zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego, w którym podjął służbę jako referent Dowódcy miasta Sambor, w Dowództwie Etapu Kosów (obecnie Ukraina). W lipcu 1920 r. wziął udział w walkach w czasie odwrotu z Ukrainy. 17 lipca 1920 r. ciężko zachorował. Był hospitalizowany w szpitalu epidemicznym najpierw we Lwowie, potem do 19 sierpnia 1920 r. w Krakowie. Następnie po zgłoszeniu się we Lwowie do służby, został przydzielony do grupy operacyjnej ppłk. Sopotnickiego w Stryju i jako adiutant grupy ofensywnej mjr. Schloegla wziął udział w walkach związanych z odparciem z zagłębia naftowego oddziałów armii sowieckiej. Po rozwiązaniu tej grupy, przydzielony został do Dowództwa jednostki wojskowej w Tarnopolu. W tym czasie uzyskał awans do stopnia porucznika ze starszeństwem z dniem 1 czerwca 1919 r. Przerwane w 1914 roku studia prawnicze podjął na przełomie 1920/1921 roku. Wówczas to w okresie od 20 grudnia 1920 r. do 14 marca 1921 r. korzystając z urlopu od służby wojskowej przygotowywał się do ich ukończenia. Studia prawnicze Władysław Bukietyński ukończył 12 maja 1921 r. zdając egzamin polityczny z wynikiem dobrym.

Służba dla wymiaru sprawiedliwości oraz okres II wojny światowej

Po ukończeniu studiów prawniczych oraz przeniesieniu do rezerwy, z dniem 21 kwietnia 1922 r. został powołany do czynnej służby z równoczesnym przeniesieniem z Korpusu Oficerów Piechoty do Korpusu Oficerów Sądowych. Uzyskał przydział do Wojewódzkiego Sądu Okręgowego nr IX w Brześciu nad Bugiem na stanowisko asystenta. Pozostał tam do 15 lutego 1925 r. W międzyczasie dwukrotnie był odkomenderowany do Prokuratury przy Wojewódzkim Sądzie Okręgowym nr III w Grodnie. Decyzją Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. Stanisława Szeptyckiego, z dniem 1 listopada 1923 r. został przydzielony do Prokuratury przy WSO nr IX w Brześciu. Decyzją Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. Kazimierza Sosnkowskiego odkomenderowanie zostało przedłużone na dalsze 6 miesięcy do 31 lipca 1924 r., lecz decyzją Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. Władysława Sikorskiego z dniem 15 maja 1924 r. Władysław Bukietyński powrócił do oddziału macierzystego, czyli do WSO

nr IX. Z dniem 15 lutego 1925 r. Rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. Władysława Sikorskiego przydzielony został do Prokuratury przy Sądzie Okręgowym nr IX w Brześciu nad Bugiem. Z dniem 1 stycznia 1927 r. został mianowany kapitanem. W dniu 23 grudnia 1929 r. uzyskał awans na stanowisko podprokuratora. Praca i postawa Władysława Bukiełyńskiego były bardzo wysoko oceniane przez przełożonych. Dowodem tego są słowa prokuratora wojskowego Józefa Tesznara, który tak oto uzasadniał wniosek z dnia 11 lutego 1933 r. o przyznanie odznaczenia Krzyża Zasługi Władysławowi Bukiełyńskiemu: „Ze względu na wybitne zdolności, nadzwyczajną sprężystość i ideowe pojmowanie zadań oficera Korpusu Sądowego kpt. Bukiełyński od 6-ciu lat stale jest używany do pracy najbardziej odpowiedzialnej. Dwukrotnie był odkomenderowany do Prokuratury przy W.S.O.III. w Wilnie, a to celem wypracowania powstałych tam zaległości i szybkiego załatwienia spraw ważnych niecierpiących zwłoki. Od 4-ch lat prowadzi w tut. Prokuraturze sprawy szpiegowskie, polityczne oraz o nadużycia w P.K.U. Dzięki wybitnej energii kpt. Bukiełyńskiego sprawy te prowadzone są bardzo szybko i z bardzo dodatnim wynikiem”.

Również analiza corocznych kart kwalifikacyjnych dostarcza interesującej wiedzy o Władysławie Bukiełyńskim. W Karcie Ewidencyjnej z dnia 14 kwietnia 1920 r. wpisano: „Orzeczenie dowódcy etapu: obowiązkowy – pilny – energiczny – wszechstronnie wykształcony – taktowny, pod względem moralnym bez zarzutu. (Podpisał:) Karol Biliński kpt. m. p. Dowódca P.E.”

Kolejne arkusze kwalifikacyjne pokazują ewolucję postawy Władysława Bukiełyńskiego:

„1922 r.: zalety osobiste jako porucznik: b. duże, zalety fizyczne, inteligencja, zdolności kierownicze (dowodzenie)

jako asystent: zdolności organizacyjne i wychowawcze duże, ogólna wartość dla służby b. duża, ideowość b. duża,

ocena ogólna – wzorowy, b. dobry oficer, b. dobry asystent

1923 r. – ideowość wzorowa

1924 r. – zalety osobiste wzorowe, inteligencja wybitna, zdolności kierownicze b. duże, zdolności organizacyjne i wychowawcze wybitne

1927 r. – zalety osobiste wzorowe, zalety fizyczne b. duże, inteligencja wybitna, zdolności kierownicze wybitne, zdolności organizacyjne i wychowawcze wybitne, ogólna wartość dla służby wybitna, ideowość wzorowa”.

Z rocznego uzupełnienia listy kwalifikacyjnej za 1931 r., wynika iż Władysław Bukiełyński jest: „Energiczny, pewny siebie, o inicjatywie, poczucie humoru i ambicja bardzo wysoka, wesoły, stanowczy, zrównowa-

żony, nadzwyczaj obowiązkowy i pracowity, dobry kolega w służbie i poza służbą, towarzysko wyrobiony, służbę wojskową i stanowiska oficera pojmuje ideowo, z poczuciem dyscypliny, lojalny wobec kolegów i przełożonych, prawy charakter. Jako oskarżyciel przemawia rzeczowo, z temperamentem. Bez nałogów. Bardzo zdolny, posiada duży zasób wiedzy ogólnej, umysł bystry, szybko orientujący się, o szybkiej i stosownej decyzji, posiada bardzo duży zasób teoretyczny wiedzy prawniczej i umie ją znakomicie zużytkować w praktyce, stale intensywnie pracuje nad sobą, bardzo dobry wychowawca, można na nim polegać i zaufać mu. Posiada bardzo duży celowy zmysł organizacyjny, w pracy sumienny i konsekwentny, bez uchybień przepisom. Wskutek wysokich zalet osobistych i będąc sam dla siebie twardym, nadaje się na stanowiska kierownicze, wobec podwładnych sprawiedliwy. Ogólna ocena: wybitny”.

Władysław Bukietyński był poliglotą, w mowie i piśmie posługiwał się pięcioma językami: polskim, niemieckim, czeskim, rosyjskim i ukraińskim.

Ponadto za swoją służbę otrzymał następujące ordery i odznaczenia:

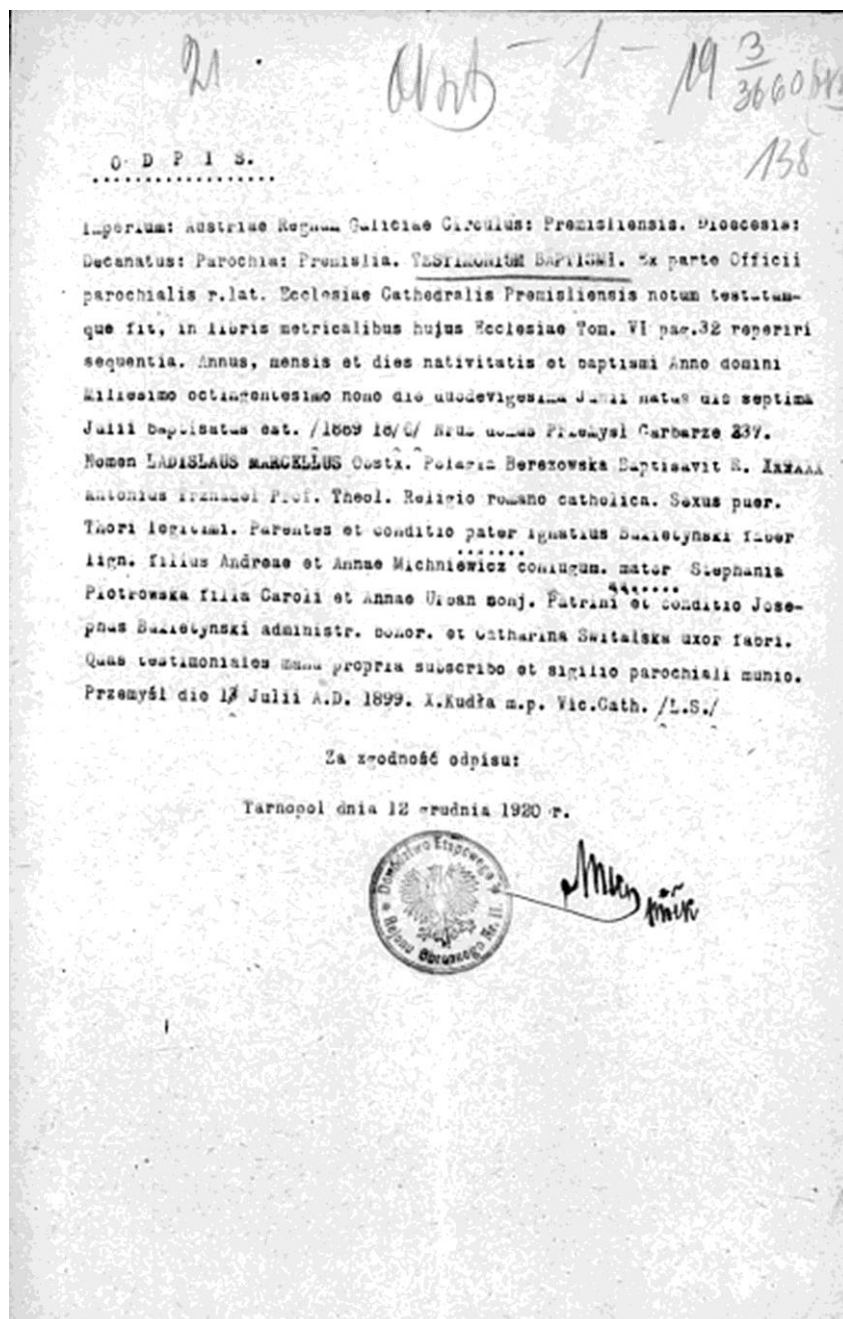
1. Medal pamiątkowy za wojnę 1918–1921 nadany rozkazem DOK.IX. Brześć n/B. Nr 60/28 pkt 1274 z dnia 9 listopada 1928 r.,
2. Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości nadany rozkazem DOK.IX.Nr.66/28 pkt 1362 z dnia 7 grudnia 1928 r.,
3. Srebrny Krzyż Zasługi Dz. Pers. 4/33,
4. Wielki Srebrny medal Walecznych w armii austriackiej.

Według Księgi Cmentarnej Charkowa Władysław Marcelego Bukietyński służył także w Wojskowej Prokuraturze Okręgowej nr 7 w Poznaniu. Uzyskał nominację na stopień majora audytora. We wrześniu 1939 r. służył w Sztapie Naczelnego Wodza, a następnie uczestniczył w obronie Lwowa. Wzięty do niewoli. Okoliczności ujęcia i dane obozu, w którym przebywał nie są znane.

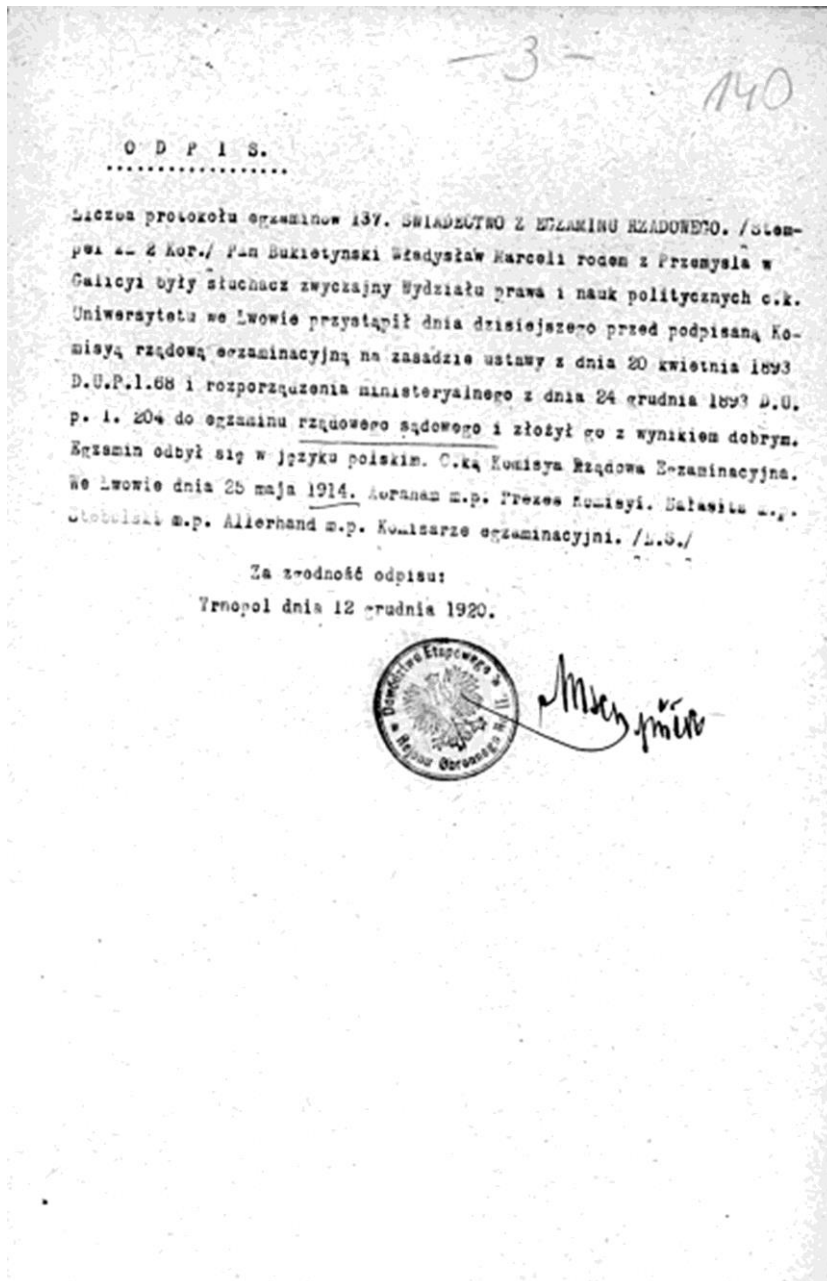
Zamordowany przez NKWD w 1940 r. w Charkowie, pochowany na Cmentarzu Ofiar Totalitaryzmu w Piatichatkach.

Pośmiertnie awansowany w 2007 r. przez Prezydenta RP Prof. Lecha Kaczyńskiego do stopnia podpułkownika.

Nazwisko prokuratora Władysława Marcelego Bukietyńskiego zostało umieszczone na uroczyście odsłoniętej w siedzibie Prokuratury Krajowej w dniu 17 września 2020 r. tablicy, upamiętniającej prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, którzy oddali życie za Ojczyznę w latach 1939–1945.

Odpis świadectwa chrztu (ze zbiorów Centralnego Archiwum Wojskowego).

Odpis świadectwa złożenia egzaminu sądowego (ze zbiorów Centralnego Archiwum Wojskowego).

Źródła

1. Centralne Archiwum Wojskowe, Kolekcja Akt Personalnych I.481.B.14624 CAW 1769/89 637;
2. L.S. 77; MKat., 1996/A; T. Mikulski, Biogramy jeńców;
3. Jerzy Ciesielski, Zuzanna Gajowniczek, Grażyna Przytułska, Wanda Krystyna Roman, Zdzisław Sawicki, Robert Szczerkowski, Wanda Szumińska: Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Jędrzej Tucholski (red.). Warszawa: Oficyna Wydawnicza RYTM, 2003. ISBN 83-916663-5-2;
4. <https://timenote.info/pl/Wladyslaw-Marceli-Bukietynski>;
5. Władysław Marcei Bukietyński (M. J. Minakowski, Genealogia potomków Sejmu Wielkiego) (<http://www.sejm-wielki.pl/b/katyn.334>);
6. <https://media2.nekropole.info/2013/12/Wladyslaw-Marceli-Bukietynski.jpg>;
7. Władysław Zygmunt Bukietyński (1928–1996), http://kbo.ue.wroc.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=18.